

L' ànima de canti

PARODIA DRAMÀTICA-CÒMICA Y MIMICA
DE LA APLAUDÍSSIMA TRAGEDIA DEL EMINENT AUTOR
Y LLOREJAT POETA

D. Angel Guimerà

L' ÀNIMA MORTA

escrita en dos cuadros y en vers imitativa per

Manel Rovira y Serra

Estrenada en lo Teatro Zorrilla de Badalona en la nit
del 6 de Janer de 1894

PREU: UNA PESETA

BARCELONA
Biblioteca de «L' Escut Català»
Carrer Marlet, 5 (baixos)
1895

L' á n i m a d e c a n t i

L' ànima de canti

PARODIA DRAMÀTICA-CÒMICA Y MÍMICA
DE LA APLAUDÍSSIMA TRAGEDIA DEL EMINENT AUTOR
Y LLOREJAT POETA

D. Angel Guimerà

L' ÀNIMA MORTA

escrita en dos cuadros y en vers imitatiu per

Manel Rovira y Serra

Estrenada en lo Teatro Zorrilla de Badalona en la nit
del 6 de Janer de 1894

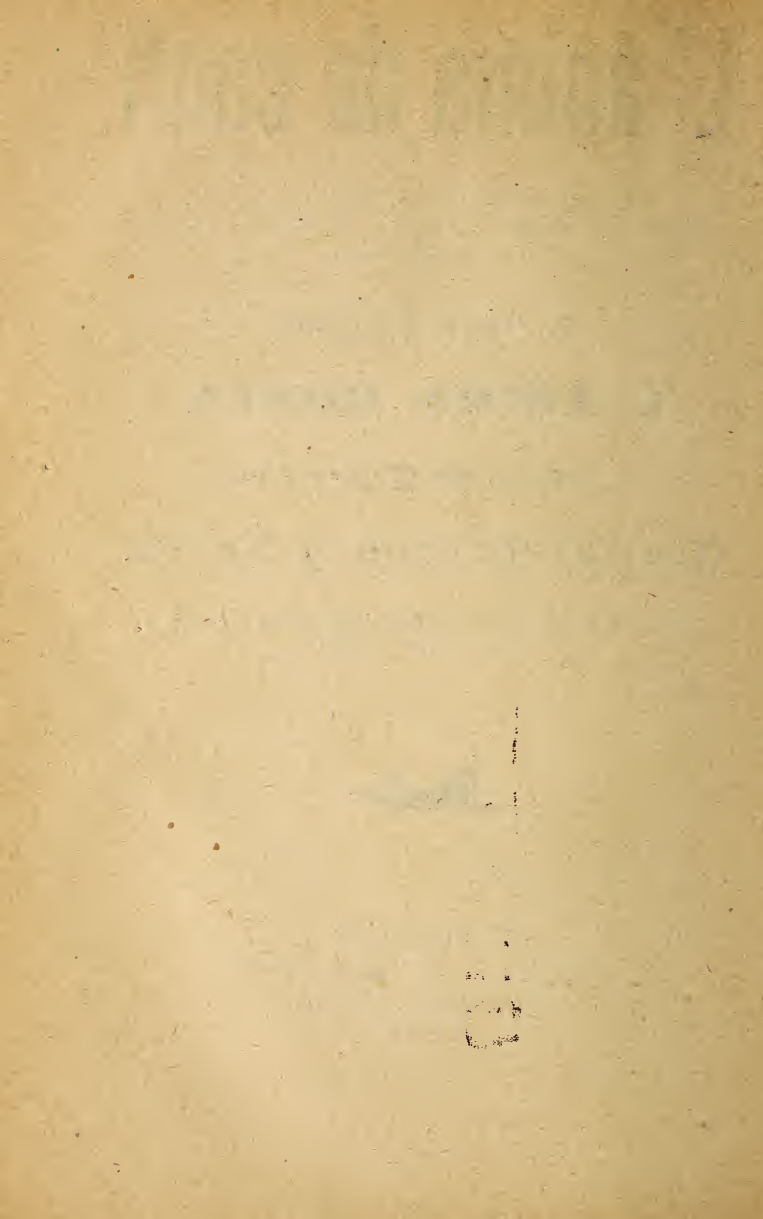

BARCELONA

Biblioteca de «L' Escut Català»

Carrer Marlet, 5 (baixos)

1895

*Al eminent autor dramátich y llorejat
poeta*

D. Angel Guimerá

Son admirador y amich

MANEL ROVIRA

PERSONATJES

TECLA.	D. ^a Mercès Abella
LA DIDA.	» Isabel Cardalda
JAN JANET.	D. Enrich Gimenez
EN CEL-OBERT	» Miguel Rojas
LO SACRISTÁ.	» Joan Escayola
LO SAGAL.	» Vila
LO MISTAYRE.	» Alfons Serra
EN MALVAS.	» N. Espinosa
LO DIDOT.	» Matheu Marqués
LO NOY GRAN.	» Joseph Casas
BERTRAN.	» Ramon Marqués
EUDALT.	» Emili Espinet

DONAS Y HOMES DEL POBLE, GENT DEL SOMATENT Y
XICOTS DE TOTAS EDATS

*L' acció, en nostres dias.—Lloch: en una vila que no hi
es.—Dreta y esquerra; del actor.*

Se suplica als actors encarregats del desempenyo d' aqueixa parodia, que dónguin á n' als versos lo tó ecsagerat de declamació de lâ tragédia, ja que per aixó l' autor ho ha escrit en igual metro y sense rima imitant en lo possible per ell los de la obra parodiada.

Aquesta obreta es propietat del autor y ningú podrá reimprimirla ni traduhirla sens lo seu permís.

Los comissionats de la Galería de D. Juan Molas y Casas son los únichs encarregats del cobro dels drets de propietat en Catalunya, islas Balears é isla de Cuba, y ab ells deurán enténdres los que vulgan representarla.

Queda fet lo dipòsit que marca la ley

ACTE ÚNICH

QUADRO PRIMER

LO CASORI Y Á SANT BOY

Decoració

La sala més gran de casa en Jan Janet. Al mitj gran porta que conduheix á una galería en la que s' hi veurán sobra la brana, testos de flors y algun altra objecte. A la dreta un balcó per 'hont se veurá la plassa de la vila. A la esquera una porta que conduheix á la sala y arcoba de 'ls núvis. Cortinas en las portas, de colors llampants; en los vidres del balcó, cortinetas de musselina; una taula, varias cadiras, una calaixera; sobre d' ella una escaparata, etc. etc. Es á la tarde.

ESCENA PRIMERA

MALVAS y alguns HOMES

MAL. Apa, minyons, qu' avuy es lo gran dia;
l' esperit d' aqueix poble us ho reclama;
forsa burjit, mólts crits y mólta gresca;
si vejesseu qu' en Jan aixó 'l capfica
quan tot d' una cridésseu bramant forsa.

allavors, quietut tots; jo us ho demano.
Si riu, que sónin los musichs; ohiume
bé, ¡oh companys méus! Més si 'l nas arrufa
y 'ls séus ulls, com fanals, de por llampegan
la copla feu parar; no está per orgas.
*(Los homes desfilan per lo foro fent senyals de
aprobació)*

ESCENA II

MALVAS SAGAL

- SA. *(vé de la esquerra).*
Jo 't reflich, que 'n sabeu!
- MAL. Ja crech que 'm vaga;
en Malvas tots me diheu, perque soch vora
voretta de fer l' ánech.
- SA. Oh! y 'ls nuvis?
- MAL. Son á la Iglesia.
- SA. Ay, quina tristesa!
- MAL. Lo pobre Jan Janet, ni aixis té cura.
- SA. Malvas, aqueix matí al despertar-lo,
(Ab recansa de lo que diu)
las camas me fan figa de pensarhi,
en lloch d' estar somniant en lo casori
de Tecla, girant los ulls en blanch, roncava.
- MAL. Y 't creus que curará en Janet, casantlo?
- SA. Jo, Malvas, que us puch dir?
- MAL. Béstia manera
de curá al qu' es tocat, donantli dona.
- SA. Donchs, los sabis ho han dit; jo vaig sentirlos.
Vá di 'l Barbé cridant:—Es bona cura;
afegí 'l Menescal:—Jo no 'n sé d' altra;
y allavoras, la Sió, que s' ho escoltava.

- buscant feyna, per fer de llevadora,
somrihent digué:—Com ho endevinan!
- MAL. Xorco
es qui, com en Janet, té la súa ánima
com l' ánima d' un canti.
- SA. Ja l' hi diuhen;
més, precisa fer tots los impossibles
perque un fill naixi d' ell.
- MAL. Lo nom que 'n porti.
Adán y Eva son pares de nosaltres.
Successió; lo demés son trons.
- SA. (Quin' honra!)
- MAL. La cotxeria, sense fills del amo,
á ca 'n Pistras.
- SA. Ni un sol moment viuría...,
- MAL. En Cel-obert voldria serne 'l duenyó
y allavors....
- SA. Oh! calléu.
- MAL. Quina gatzara!
- SA. May, aqueix pinxo carreter deu serne.
- MAL. Més si crehuen qu' en Jan la closca séva
serenarse podrá donantli dona,
¿perqué ans no férho?
- SA. No 'n trobavan.
- MAL. Callo.
- SA. !Quina dona com cal podian darli
á un tocat com ell?
- MAL. Qué dius?
- SA. La vostra
xicota, per ventura dat li hauriau?
- MAL. Qu' ets papanatas ¡May! La pobre noya
méva, ab en Jan Janet! quin cataplasma!
Després de viure ab ell, ¡Ay, pobre Tresa!
ximple, com son marit, se tornaría.

- SA. *(Ab intenció marcada).*
Y ella gustosa hi vá.
- MAL. Tú la coneixes?
- SA. Un xiquet, establé; pro si, puch dirvos
qu' es la minyona del Rector del poble.
- MAL. *(Ab intenció y mitj rient)*
Uix! O es una pesseta ben sencilla
ó serà una pesseta columnaria.

ESCENA III

DITS, CEL-OBERT Y MISTAYRE.

(Fent tercerillas lo primer.—Surten de la porta del mitj.)

- CEL. Hola, minyons! Estéu de festa.
- MAL. { *(Apartantse.)* (Malo!)
- SA. }
- CEL. Y món germá?
- MAL. A la Iglesia.
- CEL. *(Rihent)* Veus, Mistayre?
També casan á 'ls bojós.
- MIS. *(Ap. á Celobert).* No rellisquis.
- CEL. Y lo poble, que hi diu?
- SA. Tothom alegre!
- CEL. Carcamals!
- MIS. *(Súo)*
- CEL. Y d' ell ne parlan?
- MIS. *(Sorprés y ap. á Celobert.)* (Y ara!
- MAL. De qui?
- CEL. Del gueto nostre.
- SA. Prou ne diuhen.
- CEL. Y que en diuhen; ximplet?

MAL. (*Ap. al Sagal.*) (No t' emboliquis.

CEL. Oy, que tu hi eras á la font.

MAL. No ho creguis, no.

CEL. Menjabam cargols. Quina fontada!
Que vas véurer?

MAL. No res.

CEL. (*Amenassantlo ab un ganibet qué dú en la faixa*)
Parlas ó 't mato;

Au! escup.

MAL. (*Temeros.*) No res vaig véurer.

CEL. No hi llucas?

(*Repeteix lo joch.*)

Mira que 't paso

MAL. Donchs... Molt poca cosa.

Sols sé que vaig sentir com crits de ràbia
aprop d' aquella font. Hi corro, y miro
arrossegats per terra ab mal de ventre
á n' en Jan y al téu pare.

CEL. Y tú, que hi deyas?
¿Com tots us espliqueu la mort estranya
de mon gueto?

(*Ab terror creixent.*)

MAL. No sé...

CEL. (*Ab imperi creixent.*) Qué xerran?

MIS. (Mosca!)

MAL. No res, no...

CEL. Ja hi tornem ¿De qui sospitan?

Au!...

MAL. Diuhen... si 'ls cargols...

CEL. (*Rient y ap al Mistayre.*) (Y que son burros!
Celobert fa la castanyola ab los dits y Malvas. y lo Sa-
gal desapareixen pe 'l foro esperuguits.)

ESCENA IV

CELOBERT, MISTAYRE.

MIS. Crech que 'n fas massa.

CEL. Jo? Sí estich mitj mona.

(Rihent.)

Mon jerma 's casa., d' ell y meva, créuho,
bon Mistayre, será sa dona.

MIS. Es maca?

CEL. Es de primera... Molt. Va ser un día
la meva amor.

MIS. Qué dius?

CEL. *(Molt indiferent.)* A ella la duyan
à las festas majors; y 'ns yarem véurer
y estimarnos; pessichs, de tot hi havia;
vaig estrenyerla al pit y vaig deixarla.

MIS. *(Riu ab malicia)* Oh!

CEL. De que rius, ximplet?

MIS. Es que m' ho creya.

CEL. Mes ara, jo la vuy un' altra volta,
y meva haurá de ser.

MIS. La cotxeria...?

CEL. Cotxeria y cotxera. Me 'n refio...
Ella no estimará... de un cantí l' anima,
y allavoras, en Jan, sens tenir cura,
à Sant Boy desseguít y sense apoyo
la Tecla, entens...

MIS. Ja Ja...

CEL. Caurá en mos brassos,
y 'l negoci haura eixit com me pensava.

(Mutis pe 'l foro, parlant baix)

ESCENA V

SAGRISTÁ pe 'l foro dreta y á poch DIDA y DIDOT.

SAG. Ja, ja ! Mira 'l pillet com ronda. Mossen
Jaume ho ha endevinat.—Tonet, vigila.

DIDA. Mira lo Sagristá!

SA. Vosaltres didos?

DIDA. D' Hostalrich hem vingut...

DI. Sabém la nova...

DIDA. La rata del meu cor...

SA. Avuy la casan.

DI. ¡Ay pobreta! ¿Y es cert?

SA. 'S casa ab l' amo...

DIDO. Ab l' amo sacerdot?

DI. Qué dius, Francisca!

SAG. Casan los capellans, més á n' als altres.

DIDA. Ay, marit, qu' aixó es cert!

DI. Si; muller plora.

SAG. Será un espos com cal...

DIDA. Diuhen que es ximple.

DI. Que no hi es tot han dit.

SA. Si res li manca.

DIDA. Ay, Tecla del meu cor!

DI. Pobreta Tecla!

DIDA. Que infelis que serás!

DI. Y que perduda!

DIDA. Ay, marit, qu' aixó es cert!

DI. Si, muller, plora.

(Ploran exageradament.)

SA. (Ara aquets ab sos plors y udols de burro
á esbullarnos vindrán lo nostre marro.

DIDA. *(Ab misteri)* Nosaltres ho sabem.

- DI. Tot, tot.
- DIDA. La matan!
- SA. Que sabeu? Digueu prompte.
- DI. Perdonéunos.
- DIDA. No ho vam fer per cap mal.
- SA. Mes que es!
- DIDA. Per ella.
- Digali tú.
- DI. No, tú.
- SA. Parléu!
- DIDA. Sentirem
tot lo qu' en Cel-obert digué al Mistayre
ans d' anar á la font aquell mitj dia.
- DI. Posarem á 'ls cargols los caps de misto...
- DIDA. Y morirá 'l pare y en Jan...
- SA. (Que escolto!)
- DI. Y 'l seu pare morí...
- DIDA. Y ell boig encara!
- SA. Quinas bolas conteu.
- DIDA. Són cosas certas.
- SA. Tot aixó son mentidas,
- DIDA. Veus?
- DI. Vos juro
que aixis ho vam sentir. No es cert esposa?
- SA. Y á qui heu contat aquest secret, pavanas?
- DIDA. A ningú.
- DI. Sols á vos.
- SA. Donchs, enterréulo
en lo mes fons del pit.
- DI. Veus? perque ho deyam
- DIDA. (*Anantsen*) ¡Ay, Tecla del méu cor!
- DI. Pobreta Tecla!
- DIDA. Qué infelis que serás!

DI. Y que perduda!

DIDA. Ay, marit, qu' això es cert.

DI. Si, muller plora.

(Desapareixen tots per lo foro esquerra, lo Sagristà al mitj consolant à 'ls didots, aquets ploran fort.)

ESCENA VI

MALVAS, BERTRAN. *(Per la porta del foro dret.)*

MAL. Ja te dona en Jan Janet.

BER. Y es bonica.

MAL. Jo tot ho he vist, com ara á n' á tú 't miro.
Han dut en Jan fins al altar. Anava
ab lo cap baix, buscant agullas...

BER. Pobre!

MAL. Y al arribá en lo lloch prop de la nuvia
com la cèra de groch, ni un mot sols deya;
després lo nas vermell. . després la cara
y tot d' un cop...

BER. Qué? Parleu!

MAL. Blanch lo rostre
y 'ls ulls com sanch. Tot d' una veig que gira
lo cap com si 'ls seus nervis l' inquietessin,
belluga fort las camas, mou los brassos,
espatega las dents y cau en terra
lo mateix que á un bé quan al coll li empassen
lo ganivet d' acer. Era una basca.

BER. L' heu retornat?

MAL. Tots desseguida, á l' hora,
l' hem posat dret; un fort nyanyo á la ceya
li ha deixat l' ull com de vellut.

BER. ¡Oh! nafras.
y tot! Quanta de pega!

- MAL. Mes tart, l' amo
era ja lo marit d' aquella dona.
Sucessió; lo demés son trons.
- BER. Alerta!
(*Música lluny.*)
- MAL. Com sonan los musichs; ell se 'n deu riurer.
Jo, que soch l' establé d' aqueixa casa
quan molt convé, comprench qu' ell aixis curi.
- BER. (*Mirant per lo balcó*)
Quanta gent! Quin burgit!
- MAL. May en la vila
un casament tan bó han vist nostres avis.
Qué Déu fassi qu' en Jan lo matrimoni
li provi per molts anys.

ESCENA VII

DITS, CEL-OBERT Y MISTAYRE.

- CEL. En vida nostra.
- MAL. (Aqui altra volta?)
- MIS. (No rellisquis.)
- CEL. Deixam;
fent petá una bacayna, soch un altre.)
Haveu d' enténdrer, Malvas, que soch l' ame
després d' ell.
- MAL. Mes, com ell es viu....
- CEL. Belluga;
pro, lo mateix que si no hi fos; li manca
lo seny, qu' es l' orga principal de l' home.
- MAL. (Es valent de debó.)
- MIS. (*A Malvas.*) Noy; No t' arronsiss.
- CEL. Ab aixó, sapiguéu....

- Mis. (Impacient) (Per Déu, que pujan....
CEL. Que jo may m' arronssó... (Que més deya?
—Y sabreu, establé....
MAL. (Anantsen ab Bertrán) Ja ho sé de sobras.
CEL. Que sóch també, com ell, fill del méu pare.

ESCENA VIII.

CELOBERT, MISTAYRE.

- CEL. Tot per lo méu germá.
Mis. Tristó 'ls inspira
lo ser beneyt com es.
CEL. Ho veig. No matan
tas maxinas... Sols vells y ratas...
Mis. Pensa
que de cargols en Jan, no 'n menja gayres;
ja sabs que lo téu pare fins la closca
xuclava, y... va fer l' ánech.
CEL. Si la Tecla
'l curés, més.. no, no.. es impossible.
Ella á mi m' ha mirat... y fentse 'l borni
m' ha signat que pujés, qu' aquí 'ns veuriam.
Mistayre, 'l tot pe 'l tot; no te 'n descuydis,
sents? vuy l' establiment y vuy la Tecla.

ESCENA IX

Dits: JAN, TECLA. MALVAS, SAGAL, SAGRISTÁ, DIDOT,
DIDA, EUDALT, BERTRAN, [HOMES y donas del poble
devant de 'ls nuvis xicots ab atxas encesas. Se

sent la copla que desde la plassa toca una mar-
cha de festa major. S' ouhen repetits crits de «Los
nuvis! Los nuvis!»

MAL. Los nuvis. (*A la porta.*)

SA. Au, minyons!

MAL. Que viscan!

MOLTS. Viscan!

CEL. (Las camas se m' enrampan!)

MIS. (Tingas calma.

SA. Tecleta... Jan Janet...

Lo nuvi acompanyat per lo Sagal s' adelanta, li ha indicat la cadira prop
la taula lo Sagal. Han quedat en últim terme la gent del poble. En Jan,
que vestia de las festas y ab un ull tapat per un mocador, s' assenta
mitj temorós y gratantse 'l cap. Alguns homes tiran confits á terra
que 'ls xicots cullen; altres per la finestra que dona á la plassa. Burgit
y moviment.

JAN. (*Gratantse 'l cap y mitj plorós, picant de peus.*
Magall!

MIS. (*A Celobert*) Ja hi torna!

SA. (*Acariciant á Jan com á una criatura*)

Jan, que 'us fá mal lo cap?

JAN. (*Plorant.*) 'M pica.

CEL. (*Sempre ap. al Mistayre*) Bravo!

DIDA. { Animat! (*Desde 'l fondo á Tecla.*)

DIDOT. {
SAG. (*També desde 'l fondo á Tecla, formant grupo.*)
Si...

TE. (*Mitj plorosa.*) Si no hi es tot!

DIDA. Filleta;

fesho per ell, per Mossen Jaume.

SAG. 'L pobre

es tant home de bé...

DIDOT. Tot perque 's curi.

La Dida, Didot y Sagristá formant grupo acompanyant en una cadira prop d'hont seu Jañ á Tecla. Lo Sagal prop de Jan, cóntinuant ácariciantlo. A la dreta Celobert y Mistayre observan ab intenció los moviments de tots. En Malvas se dirigeix al fondo pera allunyar á la gent.

MAL. Apa, minyos! prou festa
(*Eudalt y Bertran baixan al prosceni pera felicitar als nuvis.*)

EU. (A *Bertran*) Tú á la nuvia.

BER. (A *Tecla.*)

Tecla, que per mólts anys.

EU. Janet, que us proví.

BER. Us desitjo salut.

EU. Jo, moltas pelas.

BER. Molts bons caldos y avall.

EU. Es mal d' un día.

JAN. Ay! no 'm deixeu! (*Plorós.*)

TE. En vida vostra.

SA. (*Acariciant á Jan.*) Animo.

JAN. No se 'l que 'm passa. ¡Ay!

SAG. Tecla, aconsólal.

DIDA. }
DIDOT. } Si

MAL. (*A la gent despedintla.*)

Que viscan los nuvis!

MOLTS. Viscan!

CEL. (*Ap. al Mistayre.*) Cura.

no te lo meu germá:

(*Desapareix tota la gent del poble y Malvas los segueix.*)

ESCENA X

JAN, assentat prop de la taula de la esquerra; sempre aprop seu lo **SAGAL**; al altre cantó de taula **TECLA**, á son costat, com fentli reflexions lo **SAGRISTÁ**.

No molt lluny DIDOT y DIDA parlant baix. A la dreta y sempre junts CELOBERT y MISTAYRE.

- JAN. Ay, ay! que m' agafa
un alte cop. (*A Sagal*).
No 'm deixis.
- TE. (*Ap. al Sagristá.*) Si no es home.
- SAG. No tinguéu por.
- SAG. Podrá lo teu carinyo
curarlo, Tecla.
- DIDA. Sí, sí, filla meva.
- DIDOT. Será molt bon marit.
- SAG. Sa cara ho mostra.
- MIS. (*Ap. á Celobert*).
Ni mirarte ha pogut.
(*Rihent y ap. al Mis.*)
- CEL. Si te un ull borni.
- SA. Us passa, Jan?
- JAN. (*Plorós, picant de peus y gratantse 'l cap.*)
Magall! Ja hi torna!
- MIS. (*Sempre á Celobert.*) Diga s
algo á 'l teu germá.
- CEL. (*Ab tó burlesch.*) Dissimulemos.
(*Adelantantse al grupo de la esquerra.*)
Y donchs Janet?
- JAN. (*Fá ua sal d' espantat.*)
Ay!
- MIS. (*Escapantli 'l riure.*)
Oh!
- CEL. Ep! no t' espantis!
- SAG. (*Convé que toqui 'l dos.*) (*Per Celobert.*)
(*Com recordant lo encarrech del Rector.*)
—Tonet, Vigila!

DIDA. {
DIDOT. { Ell! (*Ap. per Cel-obert.*)

(*Ab carinyo à Jan y ab retinguda malicia per Celobert.*)

SA. Es en Cel-obert. (Aixis te moris!)

CEL. (*Ab fingida amabilitat*)

Soch lo teu germanet, que ab lo Mistayre hem vingut per mirar com te coronan.

SAG. Aixó es burlarten.

CEL. (*Ofès.*) Com! ¿Que per ventura no 'l coronéu donantli dona?

SA. (*Acariciant à Jan perque no compregui l' importancia de lo que 's parla.*)

(*Per Celobert.*) (Ximple!)

CEL. (*Rient*) Jo li veigja en lo front arrels d' espinas (*Se passa la mà pel front y de sopte 's grata 'l cap.*)

JAN. Es cert que 'm creix lo cap. Toquéumel.

SA. (*Tocantli*) Y ara!
Manias son de vos.

SAG. (*Ap. per Celobert.*) Aquí hi fas nosa.

JAN. Magall que 'm pica!

CEL. Oh, Janet! ja 't planyo!

Per bromejar hem vingut; qu' estéu de gresca

SAG. Donchs, au! Tot s' ha acabat. Es tart y á casa.

MIS. Sagristá! que ho feu fort!

CEL. (*Rihent.*) Com qu' ell hi cobra?

SAG. Insolents!

TE. Mala gent!

CEL. Ara respiras?

Me creya que no hi eras.

MIS. ¡*Rihent!* La Tecleta.

CEL. (*Id.*) Casada ab en Janet...

MIS. Fugiu! la nuvia...!

CEL. Que per molts anys...

DIDA. (*Ap. à Didot, ab malicia.*) Se 'n riuhen!

- MIS. Ben felissos.
SAG. (*Empenyent à Celobert y al Mistayre, al foro.*)
Apa! apa!...
JAN. (*Per lo cap.*) Magall!...
SAG. (Y que m' atipan!)
CEL. Va ballá ab mí...
MIS. Y no 't vol coneixer!
SAG. (*Empenyentlos.*) Apa!
CEL. Felicitats!
MIS. També!
CEL. Ditxa y... petróleo!
(*Figuran haver arribat al portal empenyuts per lo Sagristá y desapareixen rihent escandalosament.*)

ESCENA XI

JAN continúa assentat prop de la taula á la esquerra; atansat á éll lo SAGAL. Al altre cantó de taula TECLA, á sa vora DIDOT y DIDA, SAGRISTÁ baixa al proscéni ab actitud d' estar satisfet per haver pogut treurer al MISTAYRE y CELOBERT.

- SAG. Gracias á Deu!
SA. Quin moviment.
DIDA. {
DIDOT. { (*A Tecla*) Alégrat!
SA. Ara, Jan, us deixem,
JAN. (*Plorós.*) Oh! no! Tan prompte?
SA. La nit ha arribat ja.
JAN. La nit?
TE. (*Ap. als Didos.*) S' espanta.
SA. Qu' es bonica la nit!
(*Mirant al foro.*) Si fins fá lluna.

DIDOT. Hermosa, per buscar cargols!

DIDA. No 'n parlis!

JAN. Cargols... Lo cap... Magall...

SAG. (Quin nyap!)

SA. (*Fregant lo cap à Jan.*) Ja passa.
(*A 'ls Didots*)

No 'n parleu de 'ls cargols...

JAN. Quin mal de ventre!

SA. Un xiquet d'aygua-naf!

DIDA. (*Fent mut, per una porta de la dreta.*)

Vaig desseguida.

SAG. (*Al Didot.*) Ara heu fet un bunyol.

DIDOT. Pro, sense sucre.

DIDA. (*Surtint ab una ampolleta à la mà y un vas.*)

Aquí hi ha l'ampolleta.

SA. Un xich ne hegui.

(*Fa beurer à Jan 'l aygua-naf.*)

SAG. Tecleta, sobre tot... de tu 's refia.

TE. Hi faré 'ls impossibles, fins t' ho juro.

(Després de beurer l'aygua-naf Jan queda com ensopit. Lo Sagristá aprofitant aqueixa ocasió, ab molt misteri y com donant ordres fa allunyar al Sagal que surt pe 'l foro. Després indica á la Dida y al Didot que se 'n vagin y los acompanya fins la porta dreta, observant que Jan continúa en son ensopiment fá senya á Tecla que no parli ni 's mogui y de que complexi sa promesa, Tecla afirma ab lo cap. De puntetas y mirant per tot ab misteri se dirigeix al foro, ajusta lo balcó ó porta que surt á la galeria y trayent lo cap desde fora diu ab intencio marcada lo que se indica. Se recomana á los actors encarregats del desempenyo d'aquesta escena, que brodin ab tots los detalls possibles de mimica y actitut corresponent.. Molta fosca; en la galeria la claror de la lluna; devant l'escaparata de la calaixera una llantia encesa, sobre la taula de la esquerra una candela també encesa.)

SAG. Tanquém la gavia ab lo pollet y l'oca,
no hi queda aquí pas ell, hi queda l'ànima.

(*Desapareix.*)

ESCENA XII

TECLA y JAN. JAN. Sentat ab lo cap baix dormint. TECLA mirantsel somrient y ab coqueteria. Pausa.

TE. Fora tothom; sols ell y jo... Y es maco!
Va vestit de las festas. Si es lo nuvi.
Es rich... té establiment... l' hereu... es jove...
Si no fos benehyt! Pro, qui sap encara?
Qu' ensopit!...

(*Jan ronca.*)

Ay! Si fins hi ronca!

JAN. (*Somniant.*) Tecla!

TE. Qu' ha dit? M' ha anomenat...

JAN. (*Id*) Tecla!... t' estimo...

(*Ronca fort.*)

TE. Com dorm! L' esprit reposa... y ell somia...
Será cert lo remey? Tan sols lo flayre...
Y sembla que millori... Jo el desperto...

(*Dona ab la má un cop fort sobre la taula.*) Jan desperta ensomniat mira esparverat á Tecla á ningú més sY aterroritza.

JAN. Magall, magall! Quin cop!

TE. (*Ab carinyo.*) Jan... no t' espantis!

JAN. Ay! Sols... Sols! Jo tinch por!

TE. (*Id*) Jo soch ta esposa.

(*S' atansa á Jan, aquest fuig d' ella.*)

JAN. Ay! no 'm miris aixís, que tot tremolo...

TE. Y qu' ets poruch, ximplet!... Au espavilat!

JAN. Los cargols... Com te dius?

TE. No ho sabs? Tecleta.

JAN. Tecleta... Los cargols...

TE. May més ne provis...

JAN. Qui soch jo pera tú.

- TE. (*Ab carinyo.*) Jo soch ta esposa
y tú lo meu marit.
- JAN. Ay! quin gust trobo
escoltantne ta veu. qu' es tant bonica.
- TE. (*Será cert lo remey? Que Deu ho vulgui.*)
- JAN. De marit, los aucells...
- TE. També ells ne tenen
y fan son niu...
- JAN. Son niu?...
- TE. Entre la brossa
que recullen de 'ls arbres y de terra,
- JAN. Lo casarme... perquè?
- TE. Serém felissos.
y enveja el teu jermá quan junts nos miri.
- JAN. Tu l' estimas á n' ell?
- TE. Jo... l' aborreixo.
(*Pera distréurel de sa idea fa indicacions de treures la mantellina.*)
- JAN. Las tevas mans, qué buscan?
- TE. M' haig de treurer
de sobre mon cap la mantellina,
qu' esposa teva soch,
- JAN. Ay, quina angúnia!
- TE. (*Nopot treurers l' agulla qu' aguanta la mantellina.*)
Si volguessis?
- JAN. No pots?
- (*No s' atreveix á acostarse á Tecla.*)
- TE. (Poruch encara:)
No la trobo; qu' estrany!
- JAN. (*Acostantshi més.*) No pots?
- (*Tecla, fingint frenesi se gira d' esquena á Jan ab las mans al cap com qui busca l' agulla.*)
- TE. (D' esquena,
veyám.)

JAN. No pots Tecleta?
(*A costantshi més.*)

TE. (Ara s'acosta.)

(Jan, prop ja de Tecla posa en son cap la mà buscant l'agulla, quan Tecla observa que ja li ha tret, allavors se mostra ofesa ab fingiment y complascuda á la vegada.)

Qué fas?

JAN. Ay! ja la tinch! T'hi tret la agulla.
(*Mostrantli. Ella 's treu la mantellina.*)

Quins cabells tan bonichs! Semblan d'un ángel!

TE. (Ja l'agulla m'ha tret. En Jan se adoba.)

JAN. (*Ab mimo y ab tó distint.*)

Escoltam, tu.

TE. Qué vols?

JAN. Res més te falta?

TE. No, no, estimat espós,

JAN. (*Com fentli mal 'l cap perque Tecla 'l contraria.*)

Magall! Magall!

TE. Esperat.

(*Suptat.*)

Arrenca aquesta flor.

(*Per una que 'n té en los cabells.*)

JAN. (*Joyós ho fá.*) Son flayre encisa.

(Jan se queda olorant la flor. Tecla ab intenció marcada, agafa la palmatoria y se dirigeix á la esquerra, repeteix la bona nit que no sent Jan fins marcarho lo diálech.)

TE. Bona nit.

JAN. (*Per la flor.*)

Ay!

TE. No 'm sent!

JAN. (*Id y ab tó natural.*) Si sembla un somni.

TE. Bona nit!.. Bona nit tingas.

JAN. (*Per la flor.*) Y es blanca.

TE. Bona nit... Bona...

Desapareix per la esquerra. la escena casi fosca; sols reb claror per lo raig de la lluna qu' entra pe 'l fondo ó per lo balcó. Lo important paper de Jan en aqueixa escena y en lo curt mónolech següent se deixa á la inteligencia del actor encarregat de representar-lo, ja que sols així pot interpretar los desitjos del autor al parodiar una de las eseenas más importants de l' *Anima Morta* y ab ella las diferents situacions d' animo del rey Ferran, que en atenció de las reduhidas dimensións d' una parodia, deuen reconcentrarse en tan curt espay. No menos espera l' autor pera la bona acullida de la mateixa ab la execució de l' actriu á qui 's confihi lo paper de Tecla.

ESCENA XIII

JAN á pòch SACRISTÁ.

JAN. Jo sol aqui... y ella...
Tinch por deserhi... No... Que fret que'm quedo.
(*Com recordant y rihent.*)

Si... los aucells fan niu... També vull ferne,
Ma estimada, ja vinch... Quina alegria!
(*Rihent y mirantse la flor y besantla desapareix per la esquerra.*)

SAG. *Ve pe 'l foro ab misteri.*
Ja son á joch... Quan me 'n alegro. Tecla.
tu ab ton amor farás que 'n Jan se curi.
Desapareix per la dreta. (S' ohuen de nou las riallas de Jan com produhidas per pessigollas.

ESCENA XIV

CELOBERT, MISTAYRE, HOMES.

La escena queda sola un moment. Apareixen saltant per la barana de la galeria Celobert, Mistayre y alguns homes. Portan una llanterna

CEL. L' escala no trayéhu.

MIS. Ben fet. Si 'ns papan...

- CEL. Muixoni, qu' ara es la hora. Tots á l' una
entrareu á l' arcoba y 'l que xerri
xech!... lo nas á passeig ó bé una orella.
- MIS. Deixeuho per mí.
- CEL. Si fessis com los mistos...
- MIS. En Janet, de cargols no 'n menjá gayres;
ja saps que lo teu pare, fins la closca
xuclava y... va fer l' anech.
- CEL. Tu, com trigan.
- MIS. Qu' esperas?
- CEL. Lo xiulet!
- MIS. Si... Com dimoni!
Qu' animals son!
- CEL. A tots he dit...
(*Xiulet fóra.*)
- MIS. Pts... Calla!
(*S' amagan en un cantó de galeria.*)

ESCENA XV

SAGRISTÁ, surt de la dreta, de puntetas y se dirigeix á la arcoba de la esquerra y com de ella surt JAN també ab misteri en manigas de camisa y un mocador lligat al cap formant nus al front, del que 'n surten dos caps com banyas y duhent en las mans un bastó, se topan los dos casi al mitj de la escena. JAN agafa al SAGRISTÁ per un bras, pegantli ab lo bastó, lo SAGRISTÁ vol fugir; havent desaparegut la lluna, la escena haurá quedat del tot fosca.

JAN. Ja 't tinch, bergant! bergant!

SAG. M' has pres per atri

JAN. Es dir qu' ets en Tonet?

- SAG. No 'm peguis!
- JAN. Nohosabsqueja estich!bó? Y donchsque't creyas?
Dígali á Mossen Jaume, qu' es la cura
millor del mon, més que gelós me torno
y 'ls celos tu has pagat.
(*Surt cridant per lo mal que Jan li ha fet.*)
- SAG. Ay, ay, la mare!
(*Dirigintse á la arcova.*)
- JAN. Mirat lo Sagristá!
(*Per Tecla.*)
ja vinch! M' anyora!
(*Desapareix.*)

ESCENA XVI

CEL-OBERT, MALVAS, DOS HOMES.

(Dirigits per Celobert, aquets entran ab en Malvas á
l' arcova. Celobert queda vigilant.)

CEL. Ja es meva aquesta dona. Aixó es ideya.
Volguerla y... pataplam!
(*Crits dins de Jan y Tecla.*)

Y com grinyolan!

(Surten los dos homens duhent tapada de ulls y boca á Tecla, dirigintse á
la galeria y baixan per la escala de corda. Lo Mistayre tanca la porta
de l' arcova. Crits de Jan.)

Lo meu germá á Sant Boy! Ella á la gruta.

(Desapareix ab lo mistayre per la escala de corda. Se senten alguns tiros.
crits, soroll y per últim, toch de Somatent.)

JAN. (*Dintre*)
Aussili! Aquí! M' han pres la dona

CRITS. (*Dins*) Lladres!

(La Dida y lo Didot surten en panyos menors per la porta de la dreta ab
llums, después lo Sagal, Malvas, Jan també en panyos menors)

Tothom ab bastons. Homes y donas del poble corrent sense direcció.
Crits y soroll. Tiros y Campanas fins la mutació.

DIDA. Marit!

DIDOT. Muller!

MAL. Agafeúlos!

SA. Tecla!

DIDA. 'L nuvi!

(*Obran la porta de la esquerra y apareix Jan, com s' ha indicat*)

JAN. Jo 'm torno boig!

MAL. Tan bé qu' anava!

MOLTS. Tecla!

DIDOT. }
DIDA. } Tecla!

MAL. Tecla!

JA. (*Mirant l' arcova*) Ha volat!

JAN. Me l' han fregida!

(*Jan cau desmayat en brassos de Malvas y Sagal, crits, soroll, campanas tocant á somatent*)

MUTACIÓ

QUADRO SEGÓN.

La Gruta

La escena representa una gruta; parets y sostre imitant la pedra. A la esquerra una porta tancada, veyentse 'ls darrers grahons d' una escala. Se sènten campanas lluny, tocant á somatent, y cops de martell á la porta, que s' obra després, deixant entrar al Noy gran, que du encés un llum de cuyna, que penja en una estaca que hi ha clavada en la paret, deixant á un costat lo cabàs, martell y escarpa.

ESCENA PRIMERA

NOY GRAN.

Per últim s' ha badat aquesta porta

(Fa anar la clau del pany)

Ara gira la clau! Sort de l' escárpra
y 'l martell, que sinó...

(S' unta 'ls dits d' oli del llum y la posa al pany)

Uy! un xiquet d' oli,

Ja vá llatina... l' oli tot ho cura...

Un gran invent va ser; fins ab pa 's menja,
Perque dimonxi en Cel-obert lo ximple
venir vol á aquest lloch!... Voldrá fé un robo?
y á fé que no ho entençh... si ni pe 'ls pobres
A la gruta tan sols per cosas frescas,

per melons aygua y vi, quan fem fontadas,
per lo demás si que...

(*Com reprementse á si mateix*)

Noy gran, que callis;
que no piulis, m' he dit.
(*Tancantse la boca*) Donchs, au, muixoní!

ESCENA II

NOY GRAN, BERTRAN, EUDALT.

BER. Per últim.

NOY. Ells!

EU. Aixó tot humiteja.

BER. (*Rient*) M' apar que 'n sortirem anant en crossas

EU. Podria en Cel-obert fer que hi escampessin
un sach de serraduras

BER. (*Per las parets*) Pobre núvia.
en mitj de degotalls.

NOY. (*Rient*) Y aquí la fican?

EN. Que no ho sabiau?

NOY. No: tan sols puch dirvos
que ahí 'm cridá, quant jo enterraba
l' avi de cá 'n Paulet, y 'm digué: escolta,
per supuesto, parlant ab veu baixeta,
—sabs lo llonch de 'ls cargols?

EN. }
BER. } De 'ls cargols!

BER. Digas

NOY. Sí no ho sabéu, no ho dich

EU. Au! que t' atura?!

NOY. (*Ab misteri*) En aquell raconet, colgats á terra
(*De la drtea*)

fa ja dos anys que hi ha totas las closcas
dels cargols envenenats.

- BER. Esplicat
NOY. Donchs, lo royell treus d' aquell pany, obertæ
dèixas demà la porta de la gruta
y al ser á mitja nit d' alli no 't moguis
fins y tan qu' en Bertran y l' Eudalt baixin;
aquí sóu ja, y jo hi enllestit la feyna.
- BER. Bah! dèixans.
NOY. Ja me 'n vaig; no us creméu.
EU. (*Impacient*) Tárdan.
NOY. {Ells m' han dit que parlés: ja ho tenen parlo}

ESCENA III

BERTAN, EUDALT.

- EU. Sabs que no es mólt bonich, ni 'mplau sols mica
lo qu' estém fent, Bertrán.
- BER. Tampoch me xoca,
mes ell nos ha promés donarnos feyna,
y qué hi farém?
- EU. Lo somatent nos busca,
y si 'ns troba... ma noy!...
- BER. Quina gatzara!
- EU. Nos portarán lligats com las granotas
de dos en dos.
- BER. Tocantnos colze ab colze.
- EU. Quina fila! ja 't veig!

ESCENA IV

DITS CEL-OBERT.

- CEL. Donchs, que t' hi lliguin...
EU. Ep, noy, no mereixém...

- CEL. Es que m' atipas
véuret porogut; sembléu muixons que volan
tots arronsats, fugint de 'ls gossos.
- EU. Calmat!
- CEL. Pòbre Eudalt...
- BER. Es mort?
- CEL. Es més gran pega.
Del somaten fugia, quant tot d' una
un perdigó á n' al nas, l' ha deixat xato.
- BER. Quina figura deu fer...
- CEL. Sens tarotà!
un gós buldoch semblava
- EU. Quina cara!
- BER. Y en Janet ha curat?
- CEL. ¿Perqué saberho
voleu? qué se us en dóna? Sortíu fora
y accompanyéu á Tecla en ma presencia.
- BER. Vos y la nuvia sols?...
- CEL. Que hi téns que dirhi?
Tinch virtud ó no 'n tinch, cap de carbassa?

ESCENA V

CEL-OBERT.

(Llarga pausa ans de comensar lo monolech)

Tot reposa al voltant; aqueix silenci
me fa entrar la fredor á 'ls molls de 'ls ossos!

(Se passa la má pe 'l front com qui de cop fa memoria. Ab naturalitat.)

Ja no hi pensaba qu' aquí dins la gruta
las closcas de 'ls cargols son enterradas.

(Llarga pausa. S' aparta després tant com pot del bastidó de la dreta, pro sempre mirantsel. Sa cara indiferent. Se entristeix ben marcat.)

Oh! que bestia he sigut! un altre siti

millor que aqueix per amagar la Tecla
y allavoras, oh goig!... quins salts faria!

(Com animantse)

Mes, que hi fa aixó? La soletat convida;
los degotalls de l' aygua que regalan
hermossejan lo lloch!...

(Entristintse de sopte)

Tot son romansos!

Qué! se 'n va la claror! Es que 'l llum d' oli
no té ble, ó no té such, ó 'ls ulls llampegan
espantats.

*(Se frega los ulls com per desvetllarse y ab lo mohiment de brassos
dóna trompada al llum que cau en terra.)*

Oh! cobarts! Que he fet? Sóch cego!

Ah! no hi veig!

(Horroritrat porque veu lo cremallol del llum.)

Un follet! Horror! es l' anima
del gueto qu' ara 'm busca!

*(Busca per fugir y cau, perdent l' esma se dirigeix sempre al bastidor
de la dreta.)*

Obriu la porta!

Obriu! obriu!... No 'm sénten... mes que burros!

(Palpant)

Si no es la porta aixó, que soch cap d' ase!

*(Apareixen Tecla, Eudalt y Bertrán, aqueix ab un fanal encés. Cel-obert
fuig aterrat de la dreta.)*

ESCENA VI

CEL-OBERT, TECLA, BERTRAN, EUDALT.

BER. Quins brams!

EU. Y tant!

CEL. *(Rient y esporruguit)* Sóch jo,

- BER. }
EU. } Vos!
CEL. Que la porta
buscaba, hi perdut l' esma.
BER. Aquí es la nuvia.
CEL. Que 't pensas que sóch llus? Au, au! deixéunos
EU. Oh! es que...
CEL. No estich per esca. Tots á fora!
Vigiléu y res mes.
BER. (*Ap. á Rudalt*) Aixó á mi 'm sembla
qu' es com si li aguantessim...
CEL (*Empenyentlos cap á la porta.*) Apa! apa!

ESCENA VII

TECLA, CEL-OBERT.

- (*Cel-obert tanca la porta. S' ouhen lluny, tochs de somatént.*)
CEL. Tu y jo sols aquí dins. Digas... m' estimas?
Contéstam desseguít, perque si callas
creuré que no m' estimas, y allavoras
per sempre més dins d' eixa gruta humida-
nos florirem com col y flor sens ayre.
TE. Cel-obert, ets mólt lleig.
CEL. Aixó es justicia.
TE. Y encare que bufó com ell ne fóssis
jamay t' estimaria, 't parlo en plata.
CEL. Oh, Tecla! A mi no 'm vols?
(*Subjectantla per un bras.*) Doncas per forsa.
TE. Jan! Janet!
CEL. Sí, sí! Cridal.
TE. Janet!
JAN. (*Dintre*) Tecla!

ESCENA VIII.

DITS. SAGAL, JAN, MALVAS, DIDA, DIDOT, NOY GRAN
y GENT DEL POBLE (somatent.)

(Uns ab fanals, altres armats ab escopetas, escombras, bastóns, forquetes
d' estable, gavinets de cuyna, etc. etc.)

CEL. Oh! calla! Estich perdut!

TE. Oh, Deu! S' atansan!

CEL. Llamps y trons del infern!

JAN. Tecla! ma esposa!

TE. (*A brasantse*) Oh Jan!

SAG. (*A Cel-obert*) Pilet!

MAL. Traidor!

DIDA. Lladre de nuvias!

JAN. Ay, Tecla del méu cor! quan t' anyoraba!

TE. Janet, jo he sofert mólt!

JAN. (*Ab despreci*) Per qui tragina
en sas venas y draps sols sanch de burro.
Tu robarme has volgut tot lo de casa
y ma dona també, després qu' ab mistos
posats en los cargols, la mort dongueres
al pare nostre...

(A una indicació de Tecla perque ho diu malament, com retrocedint, diu:)

Dich: al nostre pare.

CEL. Oh! no ho creguis, Janet: tots t' ensarronan

JAN. Tú m' ensarronas, tu...

(*Fent memoria*) Si, me 'n recordo:

La boca de mon pare, quina escuma,
brumera fôu de gós quant té la bola;
s' aixecá dret; al Cel-obert va correr:

Tú ne ets mon fill; ets nat d' un bé ó d' un ase,

y escupintli en la cara
dant un giravolt, va cáurer tiesso.

CEL. Te juro que aixó es bola.

JAN. Oh! una proba.

DIDA. Que xucli de 'ls cargols la closca.

MOLTS. (*Ab senyal d'aprobació.*) Viva!

JAN. Hont jau hen enterrats?

NOY. (*Adelantantse.*) Jo ho sé.

JAN. Donchs apa!

(Lo Noy gran ab lo martell y l'escarpra figura desenterrar una gerra, prop del ba stidor de la dreta.)

CEL. (Ay, quin bunyol!)

(Burgit entre tots)

MAL. (*Ap. al Sagal*) Ma noy, xicot!

SA. Quin fástich!

NOY. (*Treu fora una gerra de posar olivas hont figura haverhi closcas de cargols.*)

La gerra ja ha sortit.

JAN. (*Com qui vol observar, Tecla lo sepura del lloch hont es la gerra.*) No puch guaytarlos; basqueig me vé al pensar que vaig menjarne.

CEL. (*Confós y tremolant*) Te juro que no soch...

JAN. Fins que m' ho probis.

CEL. No puch, Jan! germá méu!...

JAN. (*Agafa per lo clatell á Cel-obert y l' amorra de cap á la gerra*) Doncas t' hi amorro.

(Riallas y senyals d'aprobació en tothom. Cel-obert mitj mort de terror llansa un ronch llarch ofe gat sobre la gerra. Al deixarlo Jan, aixeca 'l cap, y se li veuhen en la cara dos ó tres closcas de cargol enganxadas. Tothom riu y 'l signan, Cel-obert fá diferentas convulsions de por y molts ganyotas de fástich fins cáurer á terra creyentse mort per efecte del veneno.)

NOY. Ha mort de fástich!

TE. (*Abessantse á Jan.*) Jan!

JAN. Teclata méva!

TELÓ.

Lo llegat de Sanch

llegenda de

Manel Rovira y Serra

THE HISTORY OF THE

ROYAL SOCIETY OF LONDON

FROM ITS INSTITUTION

TO THE PRESENT TIME
BY JOHN VAUGHAN
OF THE MIDDLE TEMPLE
ESQ.
IN TWO VOLUMES.
LONDON: Printed by R. and J. DODD, in Pall-mall.
MDCCLXXIII.

Lo llegat de Sang

LLEGENDA

I

La tradició, 'm recorda certa historia,
que es historia per molts poch coneguda,
y deu viurer, per sempre, en la memoria
del que vol ab sa sanch venjá 'ls agravis.
N' era de rassa noble benvolguda.
la familia de 'ls comptes de la Serra;
y també, per victorias en la guerra,
Dintre l' hermós palau del Baró Armanda
s' hi veyan los escuts de nobles actes,
subjectats, cada un d' ells ab rica banda.
Antichs oferiments, condicions, pactes
que obligan ab la sanch la nostra vida,
foren tots los que en hora malehida,
crudels y llurs agravis
arrelaren al cor de los seus avis.

II

Desde aquell jorn, de negra recordansa,
pensava 'l compte sols ab la venjansa,
y 'l d' Armanda, volía
realisar la venjansa que sentía

III

Las lluytas de passió, d' orgull y enveja,
tants y tants anys duraren,
que en aquell lloch contaren
los qui la antigua historia no ignoraban,
que 'ls hereus de 'ls dos bandos s' acabavan.
y ells, de ben ser sabían,
que encar aquellas lluytas existían.

IV

Com tot te fi en lo mon també 'n tingueren
de venjansa los fochs que s' encengueren

V

Al naixer l' hermós sol, allá, en lo fondo
de l' Africa deserta,
del palau del d' Armanda, ja 's desperta
entre somnis d' amor y de ventura
una doncella, símbol d' hermosura,

esperant, febrosenca y anhelosa,
lo bell cant de la alosa,
que com sempre, anuncia
que fuig la negra nit y torna 'l dia.

VI

Batentli encare 'l cor cansat pel somni
(de son ideal estrella)
que lo seu pit tortura,
fugint de lo seu llit, vá la doncella
á cercar la vritat de son insomni
en los ulls del doncell, que amor li jura.

VII

Joves sen los aymans; y per aixó ignoran,
que los llassos d' unió impossibles foran
mentres vida tinguessin los agravis
pendents de ser venjants entre sos avis.

VIII

Brolla gegant y altiva en las dos ánimas
enamoradas, sa passió ardorosa;
y al sentirne l' hereu del Compte Serra
circular per sas venas sanch febrosa,
que es la sanch infestada per la guerra,
de sopte, 's desvaneix devant sa vista

d' amor bella esperança,
y 'l crit de la vengansa
al soná en sos oids son cor contrista.

IX

Mes jo se que en las lluytas sostingudas
bebent fel y matsinas,
entre 'l crudel dolor de cent espinas.
vencé l' angel d' amor, y no el mal Judas,

X

Cada cop que 'l doncell, en son deliri,
batallant entre la passió y agravi
desitjaba aburrirlo,
com dulcsísim perfum, de lo seu llavi
ne sortían bells mots per benehirla.

XI

Vensut, per fí, d' un cop, son sagell noble,
foll, desafia al poble
que contra ell aixecá el crit de guerra
per haverne trencat los vincles d' odi,
y agafantne en sos brasos á sa aymada
fujen, per sempre mes, d' aquella terra.

XII

Liuny de tots, de la patria y la família,
lluny de l' ayre infestat per la venjansa,
lluny de aquella foguera que espurneja
tenint de sanch lo cel de la esperansa,
viuhen, causant enveja
de qui cerca l' amor y la bonansa;
ella, de l' aymador en los seus brassos;
y ell, unit á sa aymada ab eterns llassos.

XIII

Prompte lo cel doná á los dos esposos
felicitat complerta;
del niu d' aquells aymans, de goig febreros,
va neixe un hermós nin, fill. per escarni
de llurs generacions d' aquellas rasses,
format son cos de sanch de las dos masses.

XIV

Mirant ab goig lo fruit de sa victoria,
esclamaba lo Compte, febrós de ira:
—Es precis, fill del cor, que en ta memoria
avuy, que verges tos sentits encara
res de lo mon comprenen,
gravi, per sempre mes, ton infelis pare,

de los teus avis la sagnant historia.
Tú, hereder del vil Baró d' Armanda
y hereu també de 'ls comptes de la Serra,
quan noble guerrer sigas, fuig d' Holanda,
y á nóstra patria corra
á esterminar en sos camps lo crit de guerra.

XV

Aixis vá ser; creixí l' infant, y prompte
s' arrelá, en lo seu cor, l' idea santa
de dirigi envers lo lloch d' agravis
sa ferma y ágil planta
per posarne la pau entre sos avis.

XVI

En un jora de perpétua recordansa
pel fill de l' infortuni,
los dos mártirs de l' odi y la venjansa
estrenyent en sos brassos
al heredé infant noble,
—Mes á la nostra patria, li cridaren;
y digasli al poble,
que aquells amants, que ab tanta fé lluytaren
per vencer sa brutal furia envilida,
al perdre en aqueix mon sa pobre vida,
envian á sa terra,

ab un sol cor, las dos venjansas juntas
per que acabi per sempre tanta guerra,
y al entrar en las llars de 'ls nostres avis,
tú, per tots ells preguntas,
y 'ls dius, ab ferm paraula.
que 'ls fills que ells abandonan,
sols un llegat de sanch al mori 'ls donan.

IMPREMPTA
de
FRANCISCO BADIA
Doctor Dou, 14
BARCELONA